

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:
Administrațiunea tipografiei archidiecezane, Sibiin, strada Măcelarilor 47,
și la expedițiunea de inserțiuni Adolf Steiner în Hamburg (Germania).
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 37.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

INVITARE DE PRENUMERAȚIUNE

la

„Telegraful Român“:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Adresele ne rugăm a se scrie curat; a se pune posta ultimă, și în loc de epistole de prenumerațiune recomandăm onor. public assignatele postale, (Posta-Utalvány — Post-Anweisung) ca împreunate cu spese mai puțin și mai sigure pentru înaintarea banilor de prenumerațiune.

Acei p. t. domni, cari și înnoiesc abonamentul, sînt rugați a ne avisa de timpuriu, pentru ca să ne scim orienta cu tipărirea esemplarelor, și a lipi adresele dlor pre assignatele postale. Și unii și alții sînt poftiți a se adresa la Editura „Telegrafului Român“ în Sibiu. Colectanților de 10 prenumerațiuni li se dă un esemplariu gratis.

Revista politică.

Sibiin, în 8 Octomvre.

Proiectul de lege, a cărui espunere de motive o reproducem după foile budapestane la alt loc, a făcut senzațiune neplăcută în Budapesta și putem dice, că în toată Ungaria pe unde resonă limba maghiară. „P. Naplo“ se distinge în ceea ce privește de a da espresiune neplăcerii sale față cu proiectul prin care are a se norma puterea armată în Austro-Ungaria. „P. N.“ află că servilismul ministrului president Tisza întrece ori ce servilism de care istoria maghiară și poate numai aduce aminte „Cum de nepoporari erau odinioară conservativii vechi totodată și oamenii curții pentru că se siliau a modera nisințele naționale și căutau a le aduce în consonanță cu dorințele curții. Dară cu toate aceste patriotismul „Pecovicilor“ acelora este cu mult mai superior și mai strălucit decât slugărnicia liberalilor de astăzi. Mai la vale continuă: Nimenea nu poate concura cu Tisza în privința influenței la curte, pentru că nimenea nu este capabil de un astfel de servilism cum e densusl. Ceară curtea ce va vrea, Tisza cu o admirabilă licațiune minuendă a drepturilor și averei Ungariei este în stare a realiza cererea. „P. Naplo“ se vede mai departe, că este necăgît asupra proiectului și pentru aceea și prin urmare și asupra ministeriului pentru că el nu e în stare să procedă și cu administrațiunea militară cum procese cu scoalele populare nemaghiare.

Sînt minunați politici Maghiarilor. Deoparte recunosc slăbiciunea bărbăților lor de stat și de altă parte pretind dela ei să facă minuni: să facă din naționalitatea maghiară un colos cum e bună oară una ori mai multe din națiunile occidentului european cu populațiune numeroasă și cu cultură mare în toate direcțiunile.

O probă despre o mărturisire sinceră a slăbiciunilor bărbăților lor de stat care a luat asupra și fără amestecul nemaghiarilor a conduce na-vea statului, găsim în „Közvélemény“ de mai nainte cu vre o cinci zile: „În Ungaria este dinnaintea ușilor o crisă socială. Clasele au ajuns la punctul, unde miseria socială se poate prinde cu mâna și demoralisațiunea numai este ceva lucru nou; pentru că ticăloșia și virtutea s'au născut la cele doue capete opuse ale lumii și amēdouese luptă luptă eternă pentru de a pune mâna pe lume. Luptătorii ticăloșiei sînt la noi la locul cel de frunte.

„Cine mai poate nega astăzi, că poporul dela țeară — iobagii de oarecând, acum onorabili agricultori ai pământului patriei — este isgonit din posesiunea puținelor parcele ce le ereșise pe timpul iobăgiei? Agricultorul nu este astăzi altceva decât un proletariu agrariu, un proscris, cum e rusticul irlandez; usura, justiția și apesarea dărilor l-au ruinat cu totul.“

Articulu atinge în vre o câte-va trăsături pe proprietarii cei mici, cari reprezentau pe nobilimea mijlocie de oarecând, dicēnd, că și aceia ca și acestia astăzi sînt perduți. Vine apoi la clasa industrială și spune că se luptă să scape de perire și că esposițiunea dela Alba regală a fost numai o sērbătoare, care a avut un scop, dară n'a folosit nimic.

După ce trece aproape toate clasele sociale ungueresci printr'o tristă revistă „Közvélemény“ face conclușiunea: „

„Așa se află societatea maghiară liberă și egal îndreptătită în al doispredcelea an al constituțiunei: seracă și neputincioasă, necapabilă de libertate, dară încă nematură de servitute. Ei bine, referințele politice de astăzi nu preste mult și vor deveni mature: și așa sînt destul de fragede.

„După cât scim avem și o dietă și reprezentanți ai țării. Aceste sînt organele cele mai înalte ale libertății noastre, dela ele așteptăm ca să cunoască siptomele crisei sociale. Negligență, o cunoștință întunecată despre ceea ce este simț de datorințe, indolență față cu relele cele mai mari: eată trăsuri caracteristice de până acum ale acestor organe supreme. Aceasta să fie dīsă numai pentru trecut. Ați însă se aud vaietele societăței ce se afundă și noi credem, că vatele aceste vor fi în stare a tređi amortița consciința publică. Nu cerem ca fie-care să fie un Szechényi; dară fie-care cetățean are dreptul de a pretinde dela reprezentanța țării bator atāt, cât este de lipsă pentru a cunoască pagubele și miseriile societății. ...

„Dacă legislațiunea nu procură națiunei reforme, dacă crisei interne nu i se vor pune pedeci prin legi nouē și radicale, dacă sērăcia claselor se va întinde mai departe: societatea maghiară devine o jertfă a crisei, națiunea maghiară va fi astfel numită numai în lege și naia statului încercată cu proletari va putē intra liniscită în portul parlamentului central din Vienă.“

Încă un lucru supēră pe diarele

din Budapesta: proiectul în privința administrațiunei Bosniei și Erțegovinei. „Közvélemény“ dice că proiectul acesta este un atentat asupra constituțiunei, eară „P. N.“ dice că proiectul sparge organizațiunea dualistică a monarchiei;.... unde se va oprī tendența aceasta.... încă nu se scie, dice mai departe aceeași foaie.

„Polit. Corr.“ publică cerculariul bar. Haymerle prin care arată intrarea sa în oficiul de esterne. El promite a continua opera antecesurului seu și a pune toate silințele pentru a susținē pacea și autoritatea Austro-Ungariei.

În fine cestiunea israelită din România ar fi resolvită. O telegramă din Bucuresci dela 18 Oct. n. spune că camera a primit cu 133 contra 9 voturi proiectul modificat de guvern în înțelegere cu oposițiunea, privitoriu la cestiunea Evreilor. În telegramă se dice, că s'au făcut unele amendamente la proiectul de mai nainte însă neesențiale. Din cele ce au premers votării credem, că proiectul spriginit de guvern se va fi modificat nu neesențial.

După „Timpul“ guvernul în urma unei declarațiuni a 56 deputați, vōdēnd că nu va întrunī 2 terțialități și va cădē cu proiectul seu, s'a pus în înțelegere cu oposițiunea pentru redactarea unui proiect corespundătoriu vederilor oposițiunei.

Spre orientare în cestiunea aceasta ne pot servi și următoarele:

„Romānul“ de ađi (6 Oct.) dice „Resb.“ anunță, că a aflat, că o înțelegere între minoritate, majoritate și guvern, asupra cestiunei Evreilor, este aproape stabilită și speră, că proiectul, modificat și aprobat de toți va fi adus chiar ađi în adunare. Ear în revista sa, tot de ađi, organul guvernului se espirmă astfel:

În urmă negura îndoielii a început a se risipi; numărul nedumeriților a început a deveni mai mic și numărul celor ce sciau într'un mod precis ce voiesc, mai mare. Dar incertitudinea generală dintru început își avū consecențele sale; mulți oameni de bună credință, desinteresați, plini de bune intențiuni, remaseră sub înriurirea acelei incertitudini; îndoielile și bănelurile cuprinsēră cugetarea lor, grație silințelor celor cu ambițiuni imense; legăminte fură contractate și întreținute printr'o sistemă închisitorială. Astfel complicările se grāmădiră unele peste altele și nici până astăzi increderea reciprocă n'a risipit îndoielile, ce opresc rezolvarea cestiunei.

Acest mers al lucrurilor a fost poate inherent cestiunei atāt de complexe și de grele, ce se împune la studiul și la rezolvarea țerei.

Vom dice mai mult poate că oposițiunea crāncenă ce s'a produs în cameră a făcut un serviciu țerei, poate că a înlesnit chiar pozițiunea guvernului, în sarcina patriotică ce și impusese de a proba în afară că țara nu poate admite, fără a se sinucide, interpretarea ce se da la început de cătră puteri art. 44 al tratatului din Berlin.

După cum se vede, dice mai departe „Resboiul“, pericolele despre cari ne-a tot povestit în fie-care di điarul „Romānul“, s'a înlăturat, și a-

cele nemilostive puteri cari au persistat în emanciparea Evreilor în masse sau categorii, au renunțat la pretențiile lor, astfel că și guvernul, împreună cu majoritatea sa a putut să mai lase ceva, apropiindu-se cu modul acesta de opiniunile opesiței.

Ne pare bine că, mai mult sau mai puțin, cestiunea Evreilor se va putē rezolva după opiniunea noastră emisă, după ce au cădūt listele, cari erau cu desăvērșire nepractice din mai multe puncte de vedere.

Se dice că esența modificărilor este înlăturarea listelor și afară de un numer oare-care de Evreii cari au servit în armată, înscrierea principiuului de împământenire individuală; invitându-se, pentru astă singură dată, unii din Evreii de ași formula cererea în acest sens, pentru ca Camera să mai acorde drepturile cetățenesci încă unui numer oare-care.

„Pentru pace“.

Sub acest titlu publică „Kölnische Zeitung“ mai multe articule, pe care apoi le reproduce „Nordd. Allg. Ztg.“ în fruntea foiei sale. Estragem din acele articule următoarele pasage înteresante, ce se referesc la relațiunile dintre Germania și Austro-Ungaria:

„Germania are un interes întreit de a se alia cu Austria: pentru a susținē pe Austria ca pe un factor caracteristic al echilibrului european, pentru de a afla sprigin în ea în cazul unor atacuri ruso-francese pentru a impedece în fine pe Austria să se alieze cu Francia sau Rusia... O alianță cu Germania apēră Austro-Ungaria contra poftelor de cucerire slavo italiene; o alianță cu Austro-Ungaria depărtează de Germania pericolul unor atacuri ruse s'au francesse. Ambele țeri au interes la bună starea reciprocă, ele sînt aliate „naturale“ și nici una n'are de a aduce jertfe ceilealte. Ele ar forma o societate pentru asigurarea intereselor comune, și s'ar apēra reciproc în cas, că interesele uneia ar fi amenințate. Germania și Austro Ungaria sînt destul de tari pentru de a nu se teme de vr'un atac estern. Nici guvernul rusesc nici cel frances nu vor nutri cugetul de a purta rēșboiu cu această putere unită. Englitera însă s'ar unī cu plăcere cu această alianță, care formează o stabilită în contra poftelor ruse de cucerire. Rusia în fine, de și ar vedē de o camdată în alianța defensivă dintre Austria și Germania o incomoditate, cu timpul poate ajunge la recunoștința, că această alianță s'a încheiat spre binele și prosperarea sa proprie.

În Petersburg se poate crede încă și ađi, că se va putē ataca din Varșovia atāt Austria cât și Germania. Polonia însă încetează de a lua o pozițiune amenințătoare îndată ce Austria e aliată cu Germania. Aceasta ar trebui să se prevadă de cercurile militare și Țarul de sigur nu va necunoaște aceasta. Svaturile, cari nizuiesc spre rēșboiu, ar perde și s'ar putē spera, că elementele conservatrice, vor căștiga din nou influența

în Petersburg. În momentul acesta ele sînt fără putere și nu cu ne-drept se ascrie depărtării lor dela afacerile statului o mare parte a confuziunii, dacă nu întreaga nefericire de care suferă Rusia și cu care amenință lumea. Dacă însă alianța germano-austriaco-ungurească va produce o schimbare a politicii ruse, dacă această din urmă își va pierde caracterul revoluționar și provocător, sîndu-se a vindeca pe cale pacinică ranele cauzate de războiul din urmă, poporul rusec ar trage mai mare avantajul pozitiv din legătura imperielor din Europa centrală, decât însuși aliații. Și trebuie să admitem că Rusia va ține pacea, aflând Germania și Austria gata de a respinge ori-ce atac îndreptat contra uneia sau alteia din puteri. În nici un caz însă n'are drept Rusia de a se simți vătămăta prin alianța defensivă dintre acele puteri. O asemenea alianță a existat sub forma de alianță germană în decurs de o jumătate de secol fără de a fi fost privită de Rusia ca o amenințare. Nici unul dintre ambele imperii germane nu poate câștiga din un războiu cu Rusia nimic. Un astfel de războiu n'ar avea nici odată altă țintă, decât de a respinge atacurile. Nimic nu împedecă deci referințele amicale dintre Rusia și Germania; deacă însă Rusia nu va voi să le mențină și mai departe, nu poate fi decât reținerea sa proprie răspunde-toare. Nici alianța celor trei împărății nu ar înceta prin o apropiere mai intimă între Germania și Austro-Ungaria, ci din contră ar ajunge la adevărată autoritate, alăturându-se și Țarul, cu intențiuni pacifice de cei doi Monarhi.

În politică nu se pot da sau cere demonstrații matematice, în politică se socotește cu probabilități. O astfel de probabilitate însă există, că alianța austro-germană va fi o garanție pentru susținerea păcii europene. Ea apără Germania contra Rusiei și contra Franței, ear Austria contra Rusiei și Italiei. O alianță defensivă între aceste puteri nu amenință nici un stat european; ori ce altă coalițiune însă nasce pericole, provoacă formarea unor contracoalișări și poate deveni cauza ruperei păcii. Rusia aliată cu Franța neliniștesc Germania și Austria; o alianță între Rusia și Austria sau Franța și Austria, amenință siguranța Germaniei; o alianță între Franța și o altă putere mai curînd poate provoca un războiu între Rusia și Germania de cât al împedecă; o alianță între Germania și Rusia, în fine, după cum a și existat de ani, fără vr'un tratat, nu s'ar pute încheia ași, în fața politicii de cucerire a Rusiei, fără de-a da naștere în Austria Franța și Anglita, la temeri, și fără de a îndemna pe aceste puteri să se alieze, ear Rusiei în cazul acesta i-ar sta liber să lase Germania în cea mai mare izolare. Alianța dintre Austria și Germania, al cărei scop se vede, nu va da naștere la formarea unei contraalianțe, dar probabil se va uni cu ele și altă putere, precum Anglita. Germania unită cu Austro-Ungaria va forma în centrul Europei centrul unei lige a păcii, care e destul de forte pentru a respinge atacuri și a înlătura disordini. "T."

Austria și dualismul. *)

Discursul tronului la Viena și intrunirea Reichstagului atrag naturalmente atențiunea generală asupra afacerilor impriului austro-unguresc. Împregiurări importante din mai multe puncte de vedere, în aceste din urmă timpuri, au îndoit interesul Europei pentru noile sale destine. Congresul dela Berlin prin mandatul acordat comitetului Andrassy de a ocupa două pro-

vincii multă vreme rivnite, angagiase politica austriacă pe o cale pe cât de seducătoare pentru imaginațiunea publică, pe atât de primejdioasă pentru acei cari cutezau să se avînte pe dînsa. De atunci, tot ce se poate numi transformățiune a imperiului s'a accentuat cu tărie. Bosnia și Erțegovina au fost ocupate, nu fără greutate, este adevărat, dar în fine au rămas în mâinile soldaților austriaci; sangiacul Novibazar a avut aceeași soartă, cu toată împotrivirea Maghiarilor și în sfîrșit nu a mai putut fi îndoială, că monarchia austro-ungurească se apropie de ținta la care aspira fără a se gândi să se oprească în cale. Alegerile parlamentare sub impresiunea aceasta s'au făcut; au dat maioritarea conservatorilor de toate nuanțele, și deputații cehi, cari se esilase de bună voe din viața parlamentară, au creșut momentul bine ales, ca să se reîntoarcă la ea. Reîntrarea aceasta a unui grup important după o lungă abținere, este un indice sigur despre ideile care prevalează în sferile guvernamentale din Viena. Dacă deputații cehi transig în momentul de față cu convingerea lor, dacă, cu tot semțimentul prea pasionat pentru aceea ce ei consideră ca drepturile lor, vor fi aducînd în desbaterile Reichstagului spriginul prezenței lor, apoi negreșit că cred într'o schimbare de echilibru național și de politică străină pe cari le au arătat atât de limpede evenimentele din acest din urmă an.

Astfel sînt condițiunile prea interesante, în cari se intrunesc deputații Reichstagului. Discursul imperial le arată destul de bine ce asteaptă tronul de la dînsii; Imperatul care a respectat cu fidelitate, în aceea ce îl privește constituțiunea statelor sale, invită pe reprezentății țerii a'î încungiura cu un non prestigiu împăcînduse toate partidele definitiv. Toată lumea se va face negreșit ecoul acestei dorințe generoase fără a și da tocmai bine samă de modul cum se poate realiza. În toate țările este incompatibilitate absolută de principii și de acțiune între unele elemente parlamentare, și ni se pare că aceste divergențe neînvînse sînt mai adînci în Austria decât în ori care alt stat constituit. De și maioritarea Reichstagului pare căștigată politicii străine a monarchiei, unele puncte de vedere, chiar între membrii acestei maiorități diferă până la așa punct, în cât ori cine se întrebă bucuos, dacă acei cari se dau de partea aceasta vor pute merge întotdeauna împreună pe tîrîmul unei acțiuni generale. Reconcilierea partidelor în imperiul austro-ungar pare dar o utopie. Adevărată cestiune este a se sci, nu dacă Slavii și Germanii își vor da mîna, ci dacă politica de anecare pe care a moștenit-o guvernul, va găsi ca să o susție o maioritare lipsită de acele fluctuațiuni de cari a suferit pană ași lumea parlamentară la Viena. Din smuciurile cari au urmat crisa din Orient instituțiunile constituționale au suferit mult: noua politică a imperiului s'a făcut și în cele din urmă a prevalat; însă evoluțiunea aceasta nu s'a operat fără cu regimul constituțional se nu fie adînc vătămăta. S'a vîdît o crisă ministerială prelunginduse luni întregi și afacerile publice mergînd prin singura forță a impulsiei. Nu se poate trece cu vederea cât de vătămătoare a fost starea aceasta de lucruri instituțiilor, cari conduc monarchia, nici pană la ce punct ar fi compromise dacă raporturile guvernului și ale Parlamentului ar fi aceea ce au fost într'un trecut recent. Ar fi cam greu, chiar după semnele cari există, de a ne pronunța în privința aceasta mai nainte de a se degaja din desbateri tendențele noului Reichstag.

Ceea ce este sigur este, că prestigiul, importanța parlamentului au scășut cu cât politica comitetului Andrassy tindea a se lipsi de consimțimentul reprezentățiilor țerii, și că raporturile guvernului și ale noiei maiorități vor trebui să fie prea satisfăcătoare pentru a sterge discreditul de care a fost lovit atât de tare regimul constituțional.

Presupunînd că politica orientală a monarchiei va găsi în Reichstag spriginul de care are trebuință, era dificultăților încă tot nu este închisă. Lumea cunoaște fără a se mai îndoii unde tind aspirațiunile partidului care predomină în consiliile imperului: Austria nu va pute face un pas ași fără ca să nu mărească forța și numărul elementului slav. Ea este deja prea departe pe calea aceasta pentru a se mai pute întoarce. Dacă parlamentul din Viena se va hotărî să sprigine statul în toate dezvoltările și consecențele unei ast-fel de politice, nu se poate aștepta nimeni în mod raționabil ca guvernul unguresc să dea concursul seu unei serii de întreprinderi al căror cel mai limpede rezultat ar fi reducerea dualismului la o simplă espreșiune guvernamentală. Este permis a se prevedea că reprezentățiunea națională maghiară va rezista cu hotărîre acestei mișcări, și că Camera din Pesta va urma o cale diametral opusă aceleia a Camerei din Viena. Fără a pute dice cum se va sfîrși complicațiunea aceasta, este cu neputință a nu i lua în seamă gravitatea.

Este prea adevărat, că dl. Tisza a sciut să procure comitetului Andrassy o maioritare slabă. Însă evenimentele au luat un caracter accentuat pe care nu îl aveau atunci.

Acei cari și făceau iluziune despre succesul ocupațiunei Bosniei și Erțogovinei, nu pot să și-o mai facă acum; și deacă Maghiarii vor primi, fără să încrunte sprinceana, faptele din trecut și pe cele din viitor, vom pute dice că vor face aceasta în deplină cunoștință de cauză.

„La République française“

La legea pentru apărarea țerii.

În revista noastră de Sâmbătă am amintit între alte și de un proiect de lege despre efectivul armatei și contingentul recruților substernut dietei unguresci. Foile budapestane publică și espunerea de motive privitoare la acest proiect. Din espunerea aceasta reproducem și noi următoarele:

„Articulul XL din 1868 în § 11 a determinat cifra de 800,000 pentru statul efectiv al armatei permanente și marinei, de lipsă pentru apărarea comună a monarchiei, fără de a socoti și granița militară, care exista pe atunci. Legislativa a fost condusă la determinarea acestui efectiv de convingerea, că monarchia austro-ungurească pentru pozițiunea sa ca putere mare, eară de altă parte aflîndu-se ea în mijlocul Europei, pentru situațiunea ei strategică, care nu se poate dice, că este favorabilă, trebuie să dispună de o putere armată întocma ca celelalte puteri mari.

În anul 1868 puterea de războiu a armatelor ce veniau a se lua în considerațiune era cea următoare: Germania 1,229,117, Franța 1,350,000, Rusia (cu trupele neregulate și asiatice) 1,467,000, Italia cu garda mobilă 480,461 oameni.

Față cu aceste puterea armată a monarchiei austro-unguresci avea treptat, în sensul legii prin care se determina noua sistemă de apărare, să ajungă pană la sfîrșitul anului 1878 la următoarea înălțime: armata și marina 800,000, trupele din granița militară 53,000, milițianii 200,000 la olaltă 1,053,000 oameni. Încă în anul 1868 Germania, Franța și Rusia aveau o mai mare putere armată ca cea de

sus și suma determinată în 1868 putea fi considerată atunci de minimul recerut necondiționat. În cei de cece ani din urmă, s'au făcut foarte însemnate modificări. Toate staturile numite, spre a și înmulți puterea armată, după războiul franco-german și-au modificat din fundament sistemele de apărare; pentru dezvoltarea organizațiunei armatelor lor au adus jertfe materiale admirabile. Esemplul l-a dat Franța în 1872. S'au statorit douăzeci ani de serviciu pentru un contingent anual de 150,000 oameni. În anul 1873 a urmat Italia; acolo s'au statorit nouespredece ani de serviciu și pe fie-care an 160,000 de recruți. În 1874 a aflat și Germania cu cale de a și ameliora sistema de apărare, cu toate că de repute ori trecuse prin proba focului. Pelângă un serviciu de doispredece ani se recrutează de present în fie-care an câte 150,000 pentru armată și câte 150,000 pentru rezervă. În același an s'a apucat Rusia de înmulțirea armatei. Contingentul anual de recruți, care era de regulă 218,000 oameni, printr'un ucas al țarului s'a sporit cu 50,000. La acestia sînt de a se socoti 600,000 rezervă. Datorința de a servi merge pană la anul al patrușecilea din vîrsta vieții, din care cincispredece trebuie petrecuți la armată. În ziua de astăzi, abstrăgînd dela gloate, puterile europene sînt în stare a trimite în campanie puterea armată următoare:

armată permanentă (miliții)	rezervă	la olaltă
Rusia 2,446.800	—	600,000 (1892) 3,046,800
fără armată neregulată 1,689,000	—	—
Franța 1,215.000	1,208.000	300,000 (1892) 2,723,000
	300,000	—
Germania 1,076.200	307.200	620,900
Italia 698.000	310.000	1,016.200 (1892) 2,024,200
	254,200	423,100
Aust.-Ung. 800.000	299.318	95.000
		1,194.318

(Unde sînt numeri îndoiiți, numărul de desubt arată statul efectiv deja ajuns, pe când cel deasupra statul pană la care trebuie să ajungă).

Reserva de aceea nu trebuie scăpată din vedere la compararea puterii armate a staturilor singuratică, pen-trucă dela dînsa atîrnă pană unde se pot suplini defectele probabile în timp de războiu; mai departe rezerva arată de ce putere poate dispune un stat înainte de a lua refugiu la mijlocul din urmă, la gloate.

Resultatul acestor comparațiuni este, că puterea armată a Austro-Ungariei nu numai este mai mică decât a Germaniei, Franciei și Rusiei, dară că chiar și Italia dispune de o armată întocmai așa de puternică ca a noastră, pen-trucă acolo milițiile teritoriale au, cel puțin, aceeași valoare, care o au la noi rezervele.

Și proporțiunea aceasta defavorabilă cu timpul va mai cresce și adecă în acea măsură, în care puterile se vor apropia de perfecta dezvoltare a sistemelor lor de apărare.

Proiect de lege

despre dispozițiunile de lipsă privitoare la administrarea Bosniei și Erțogovinei predată Austro-Ungariei prin tratatul de Berlin din 13 Iulie 1878.

§. 1. În sensul legilor (art. de lege XII: 1867 și legilor austriace din 21 Decembrie 1867 R. G. B. Nr. 146) pentru afacerile comune ale monarchiei ministeriul este împuternicit, a avî influență pe lângă responsabilitate constituțională asupra administrațiunei provisorice a Bosniei și Erțogovinei.

§. 2. Ministeriul ea parte la toate consultările, cari se vor ține în ministeriul comun cu privire la statorirea direcției și principiilor acestor administrațiunei provisorice precum și asupra clădirii căilor ferate.

§. 3. Administrarea acestor țeri să se întocmească așa încît cheltuelile ei să se acopere prin venitele propriie ale țerilor acestora.

Dacă și încât aceste acum îndată nu s'ar ajunge în măsură deplină proiectele pri-

*) Trad. „Tel.“

vitoare la sumele de acoperit pentru administrarea ordinară sînt de a se statorî în sensul legilor existente pentru afacerile comune în conțelegere cu guvernele ambelor părți ale monarhiei.

Încât însă administrarea Bosniei și Erțegovinei pentru investiții permanente, ce nu se țin de sfera administrației curente, precum pentru căi ferate, clădiri publice, sau erogate extraordinare de asemenea natură, ar cere prestări financiare din partea monarhiei, astfel de prestațiuni se pot încuviința numai pe temeiul legilor votate în conglăsuire de ambele părți ale monarhiei.

§. 4. Pe aceeași cale sînt de a se statorî principiile, după cari să se reguleze și administreze următoarele afaceri în Bosnia și Erțegovina:

1, organizarea vămlor;

2, cheltuielile indirecte, ceri în ambele părți ale monarhiei au a se manipula după legi cari pe baza compromiselor trebuie să fie de același feliu.

3, monetăria.

§. 5. Ori-ce schimbare a raportului existent a acestor țări cu monarhia are lipsă de învoirea conglăsuitoare a legislativelor din amîndouă părțile ale monarhiei.

§. 6. Legea prezentă intră în putere cu ziua publicării ei numai presupunîndu-se că dispozițiunile ei corespondătoare primesc valoare de lege și în regaturile și țările reprezentate în senatul imperial și se vor publica deodată cu această lege.

Varietăți.

* (Sistarea execuțiilor de dare). Ministrul de finanțe au ordonat, ca în comunele acele ale comitatului temeșan, cari sufer mai mult în urma recoltelor slabe din uest an dările celor mai seraci din aceste comune până după secerișul anului viitor să nu se mai incaseze prin *esecutorii de dare*. Aceste comune sînt: În cercul judecătorei Detta; Birda, Szkulya, Brestye, Butyin, Perkoszova, Denta, Detta, Opaticza, Gattaia, Moritzföld, Gesztenyes, Omor, Ramara-Szt. György, Zárda-Szt. György, Berektza, Nagy-Szemlak, Kis-Szemlak, și Sósdi; în cercul Csakova: Csakovár, Folya, Gilád, Liebling, Liget, Petramány, Obád, Sipeth, Vojtek și Szebely; în cercul Buzias: Bakovár, Sirbora, Buziás, Szilas, Hittyiás, Rakovitzza, Kádár, Dubosv, Nagy-Kóveres, Dragsina, Niczkyfalva, Fikatar, Dragoes, Ohaba, Forgács, Rittberg, Magyar-Szákos, Török-Szákos, Ikloda, Szinerszeg, Daruvár, Kepet, Román-Stomora, Berény, Cserna, Unip, Ujlak, Vukova, și Blazsova: în cercul Verșeț: Iabuka, Mesics, Szolcsisza, Klopodia, Ferendia, Ludricz, Kustély, Markovecz, Moravicza, Dezsánfalva, Paulis, Rettisova, Nagy-Szredistye, Tót-Sztamora, Kis-Gáj, Varadia, Vljakovecz, Vojvodincz, Podporány, Nagy-Szám și Vattina. Pentru aceste comune s'au destinat 200,000 fl spre cumperea semînelor dară numai pentru cei mai seraci care sufer mai mult de miserie. Dintre acești bani s'au și asigat 100,000 fl. cu aceea condiție, ca să se cumpere de ei numai semîntă, și să se împartă frățesce.

* (Academia orientală din Viena.) Nici o dată nu s'au ivit mai multe cereri ale elevilor interni ca uestimp; — ast-fel că direcția a fost nevoită de a închiria și un local limitrof. Săptemăna această a mai sosit încă un june persian, fiul ambasadorului Persiei din Constantinopol, pentru a urma studiile în numita academie. — În curînd va sîmb noul profesor angajat pentru limba și literatură arabă și greacă, anume Emir Iussuf Dia El-Halidi, până acum primar la Jerusalem. — Primind a se face profesor academei orientale din Viena, a demisionat din postul de primar al orașului sfânt, și pe la sfîrșitul aceluiași luni întra în serviciu.

* (Mulțămîta publică). Prea onorate Domnule redactor! Subscriși creștinul cu ajutorul lui Ddeu și creștinilor frați români de peste Carpați ridicarăm o biserică destul de frumoasă, și cu gust în Sepsi-Szentgyörgy Capitala secuimii din Trei-Scaune, mai rămase numai templu înderept. Catapeteasmă din urmă, deși după plan nu recerea o sumă considerabilă decît numai de 500 fl. totuși pentru că desecase puterile poporenilor noștri, era peste puțință de a se înființa. Ce era de făcut; am nuzit la ajutorul unui fost deputat dietal ales și de Români care promise a ne întinde ajutorul seu: ce este drept oareși care sumă a și contribui, restul însă de 300 fl. vedînd că nu'l putem acoperi din nici o parte și că generosul templariu nu mai poate aștepta și ne a amenințat a ne silii la depurarea acestei datorii pre calea legii, în această împregiurarea tristă ca să scăpăm poporul de această perplezitate la rugarea acestuia am întreprins o colectă pe la evlavioșii noștri creștini din Brețcu, Poiana-sărata și Purcăreni; ajutorul ce nea întins cu numele lor ne rugăm a se publica în „Telegraful Român,” căroră le aducem cordială noastră mulțămire în numele Ddeu să le respălătescă insuțit și inmiit din cerescile sale daruri.

Alecsie Popovici m./p., Ioan Vancea m./p., paroch. Epitrop.

Mihail Vancea,
Curator.

* (Călătoria pe drumul de fer) din Sibiu până la Sighișoara și înderept, apoi din Sibiu până la Murș-Oșorheiu și înderept s'a înlesnit din 15 Octomvre n. a. c. pentru persoane. Se solvesce adevă: a) din Sibiu până la Sighișoara sau înderept: pe clasa I 7 fl. 10 cr.; pe cl. II 4 fl. 98 cr.; pe cl. III 3 fl. 58 cr. și b) din Sibiu până la Murș-Oșorheiu sau înderept pe cl. I 14 fl. 14 cr.; cl. II 9 fl. 90 cr. și cl. III 7 fl. 8 cr.

* (Comoara lui Napoleon în Rusia). „Russische Zeitung” din Moscva dice între altele: În 27 Sept., Papa a primit în audiență mai mulți călători, între cari se afla și o femeie. Aceasta, rugându-se de o audiență secretă pentru o împărtășire de tot interesantă și însemnată, fu reieptată și avisată, a face această împărtășire în audiență publică. Așa femeia spune Papei în audiență publică, că dînsa a primit dela numă ei în ceasul morții, următoarea scire însemnată: Când Napoleon I fu silit a părăsi Moseva, a îngropat vistieria sa în preț de 6 milioane ruble într'un sat rusesc. Această comoară acuma numai Papa împreună cu un călugăr capucinean o pot găsi și desgropa. Această legendă se dice, că s'a primit în Vatican cu mare seriozitate.

* (Phylloxera) s'a arătat în hotarele orașelor: Cașovia, Nagy-Karoly și Szatmár-Nemeti, apoi în hotarul comunei „Peer” în comitatul Sela-giului, și din această pricină s'a oprit esportarea strugurilor, mustului vițelor și pomilor tineri precum și a tuturor mlădițelor din aceste locuri.

* (Cetyvayo prisionier.) Cetyvayo, care după cum amintisem deja în unul din numerii Teleg. Rom. fu prins de Englezi, în situația sa de prisionier, se purtă cu demnitate și cu gesturi regale. Numai pe vapor nu se mai putu stăpâni. Boala mării și mișcările lui au fost ceva nou pentru Zuluși. Ei deveniră foarte fricoși, și sub nici o condiție nu mai voiau să umble altfel de cât de a bușele ca copii.

Aducîndu-se pe vapor un aparat fotografic, regele Zulușilor începî să se teagă foarte mult de încesul,

și tocmai după ce vedu că îi scosese chipul fără a l'vătămă, seliniști earăși. Femeile lui, cam în vîrstă de 20 ani, nu au voit să se supună fotografiei, de cât după ce stăpînul lor le a poruncit într'un mod brusc; până atunci însă țipau de frică.

Mare plăcere simți Majestatea Sa când fu îmbrăcat în haine europene, pe cari i le-a înprumut căpitanul vasului: mai cu seamă îi plăcu pălăria înaltă, pe care o tragea și peste urechi.

Căpitanul vaporului, încercînd să l'învețe a scrie, regele prisionier a arătat un mare talent.

* (Cele trei rațe din Seghedin). Un țiar din aceste orașevesteste următoarea ciudată istorie, care caracterizează sistemul complicat de formalități, ce domnesce încă în diferite ramuri administrative în Ungaria.

Într'o di un agent polițenesesc din Seghedin, găsesce pe stradă patru rațe fără stăpîn, pe cari conform dispozițiilor legii le-a condus în curtea primăriei. Aci s'a încheiat un proces-verbal constatator, și s'a dat rațele în îngrijirea unui aprod municipal. A doua di moare o rață; această întemplantare se constată earăși atît într'un proces-verbal, cât și printr'un act al veterinarului comunal.

Nearătîndu-se nimeni ca să reclame proprietatea rațelor în urma publicațiunilor făcute, s'a hotărît vînderea lor prin licitație în folosul casei comunale.

La 9 ale lunei trecute, s'a ținut licitația eșind prețul de 58 cruceri. Această operație se constată earăși printr'un proces-verbal, la care se alătură următoarele necese: Certificat veterinarului în privința raței moarte, o cuitanță pentru 27 cruceri a aprodului, care hrănise celelalte trei rațe mai multe zile, un exemplar al publicațiunei prin care se căutase stăpînul și un exemplariu al publicațiunei, prin care se anunțase licitația rațelor.

Toate aceste acte se înaintează căpitanului superior de oraș, care hotăresce, ca cei 58 cr. să fie depuși deocamdată la casa de depunere; — ear actele respective, împreună cu recipisa casei de depunere, le înaintează primăriei printr'un raport, în care se descrie cazul găsirei și vînderei rațelor, cerînd, ca acești bani să fie ordonați în folosul casei comunale, pentru că aceasta să i poată ridica dela casa de depunere.

Acest raport este trimis mai înainte la registratură, unde i se dă un număr, după natura sa ca atacere financiară, și în urmă se trimite la secțiunea competentă. De aci dosarul, căci se adunaseră deja mai multe coale, este predat contabilităței, și de acolo earăși întors la secțiunea competentă, mai adaogîndu-se câte-va coale scrise. Capul acestei secțiuni își face raportul, înaintînd earăși dosarul spre deliberare consiliului comunal. Consiliul cercetează într'o lungă ședință toate actele și hotăresce printr'un proces verbal, ca acei 58 creștari să se ridice dela casa de depuneri și să se predea casei comunale.

Acest proces-verbal, împreună cu dosarul, se trimite la biuroul de notariat, pentru a compune adresa și ordinul respectiv cătră cassa de depuneri și cătră cassierul municipal; și pe când aceste două acte se trimit espeditorului pentru a le porni, dosarul este înaintat cancelariei centrale; și în fine se efectuează operațiile predării și primirei la cei doi cassieri.

După calculul făcut de mentionatul țiar dela Seghedin, rezolvarea afacerii a celor patru rațe a ocupat 36 funcționari, au absorbit 29 oare de lucru și a consumat 66 coale de hârtie, cari în total representă o valoare de 250 florini.

* (Convocare). Spre constituirea definitivă a reuniunii învățatori-

lor din comitatul Hunedoarei conform punctului 4 din cerculariul prea venerabilului consistoriul gr. or. român al archidiececesi transilvane dto 7 Iunie v. Nr. 1613 din 1879, în înțelesul concludului luat în ședința conferențelor învățătorești dela 13 August a. c. ținute în Deva, subscrisul însărcinat cu convocarea unei adunări generale, invitată pe toți p. t. învățători din comitatul Hunedoarei aparținători la archidieceasă pe 16/28 Octobre a. c. la o adunare generală în Deva, la care se invită cu onoare și alți onorații amici ai culturii și progresului.

Deva 2/14 Octobre 1879.

Ioan Papiu m. p.,
ppresbiter.

* (Un iepure cu 50 fl v. a.) O țerancă din Pusstapoo vîndînd în Mezö-Tur acum de curînd 2 porci crescuți de multă vreme cu mare neceaz primese pentru ei prețul de 50 fl într'o bancnotă. Țerana spre mai marea siguranță își învêlue bancnota de 50 fl. într'un corn al batistei și pleacă cătră casă. Din întemplantare în drumul ei dă de un iepure durmind. Ea numai decît se încearcă a prinde iepurele și succedîndu i prinderea lui îi leagă picioarele de dînderept, cu batista unde se afla bancnota de 50 fl. Epurile se înțelege se sfîrcolesce în coace și în colo ca se scape și îi și succede ași elibera un picior din legătură și în momentul, când s'a simțit în poziția de a pute întrebuița liber trei picioare, s'a și smîncit din brațele țeranei și ajungînd odată pe pămînt în elementul seu cu batista în care erau cei 50 fl de piciorul al patrulea a luat-o la sănătoasa și în v' o câteva secunde bîntă țerana nu l'a mai vedu rămînînd încremenită fără batistă, fără porci, fără bani și fără friptură de iepure.

* (50,000 de gâsce grase) s'au esportat în stăinătate din orașul „Neuern” în Bohemia.

* (O partidă monstră de carambolagiu). Țiarele din Moscova relatează despre o partidă de carambolagiu, care va rămîne mult timp în memorie. A fost prinsoare între un jucător japonez contra a trei de-odată dintre cei mai perfecți jucători.

Prinsoarea era de 75,000 ruble; ear partida de 5,000 carambole.

Juriul se compunea din 22 profesori de billard, veniți din cele cinci părți ale lumii, și dintre reprezentanții societății *High life* moscovită.

Hang-Mang-Hung începî și făcu fără a părăsi taculi o serie de 1,835 carambole.

Partida dură de la 8 oare dimineața până la meșul nopței, cu două oare de repaos, la 11 a. m. și la 6 oare sara.

Ultimul carambol se făcu la 12 oare noaptea punct, și profesorul japonez câștigă partida numai cu trei carambole.

Eată o partidă și o prinsoare care întrece pe cele americane.

* (Baronul Haymerle), noul cancelar austriac, a înaintat așa de repede numai prin sciințele sale, între cari trebuie menționate mai cu samă limbele pe cari le cunoasce. El scrie și vorbește bine limbele: germană, franceză, engleză, italiană, turcă, persiană, arabă, greacă antică și modernă și cea daneză.

* (Premii pentru animale sêlbatiche). Animalele sêlbatiche în Algeria scad din di în di. Guvernul francez plătesc pentru fie-care leu sau panteră ce se impușcă câte 50 fr. pentru fie-care șacal 3 fr., și așa mai departe.

În anul trecut s'au plătit premii pentru 53 lei, 49 leoaice, 9 pui de leu, 530 pantere, 45 pui de panteră, 1072 hiene și 14,784 șacali.

PARTEA ȘTIINȚIFICĂ ȘI LITERARĂ.

Coloniști români între Ruteni și Poloni.

(încheiere.)

De coloniile odinioară românești din Galiția se țin în sfârșit și coloniile „Huțulilor“ (Huțenilor). Aceasta ni-o arată înainte de toate deja numele „Huțulilor“, care are un sunet cu desăvârșire românesc; aceasta nu mai puțin ne-o arată fapta, că și celelalte numiri, ce Huțulii le pun munților lor, pădurilor, văilor etc., în cele mai multe cazuri ridică originea românească. Astfel aflăm aici — dacă urmăm cursului celor două Bistrițe, al Prutului și Teremușului — nu numai obicinuitele: Magura, Klywa, Syhla și unii mare număr de Hruni, ci aflăm aici între altele și o Negrowa, o Rypna, o Krypa (recte Kyrpa), o Ardzelaczna, o Leurda, de mai multe ori un Gorgan, o Rokita, o Foreszczinka, și mai cătră răsărit o Lunga; aflăm mai departe un Rotundul, un Capul, o Krynta, o Punczela, o Ardzelusza, o Stryzora, și un Cucul; de două ori o Sekatura, apoi o Pekura, o Kyratura, un Ledeskul, un Waskul, un Radul și pe partea ungurească un Brebeneskul, un Breskul, un Szeszul, un Pietros, un Pietroszul și multe altele de aceste. Originea românească a Huțulilor o indică mai departe numele satelor lor din Galiția, precum: Akryszory, Brustury, Rungury, Szeszory, Strymba, Rosulna, precum și numele satelor lor din Bucovina, precum: Rus-pe-boul, Gropa, Breaza, Putilla, Lopuszna și altele. Aceeași o adevăresce mai departe îmbrăcămintea Huțulilor, ce este identică (abstrăgând dela cioarecii de paradă și dela o formă specială de căciuli huțenesci) cu cea a Românilor din munți*, precum aceasta se vede altcum lămurit și din numele veșmintelor singuraticice, precum: gugla, dzugla, zgarda, kanka, kiptar și alt. De originea românească îți aduce nu mai puțin aminte și predilecția lor pentru economia de vite și pentru oierit, apoi modul, cum fac brânza, și în special încă un șir lung de expresiuni: amintesc numai unele ca: berbenyca, byrki, bowhar, bowharka, buteja, watak, wurdă (și hurda și urda), kлага, klagaty, zaklagaty, hanca, harnasar, wakar, marga, batalew, ryndza, bryndza, zentyca, și altele, cu care Huțulii obișnuiesc a însemna obiectele, ce privesc economia de vite și oieritul; precum și facerea brânzei. Se mai adaugă, că și celelalte cuvinte — însemnate în consemnarea de sus ca împrumutări din limba românească s'au susținut mai cu samă la Huțuli, și că prin urmare abia vom greși, dacă vom susține cu toată hotărârea, că strămoșii Huțulilor în adevăr au fost un popor, care vorbea românește.

Fie însă după toate, câte s'au spus până acum, originea românească a Huțulilor mai pre sus de ori-ce îndoială: cu aceasta nici pe departe nu s'a dovedit încă totul. Tot mai avem încă datorința a întreba: când, de unde și între ce împregiurări au venit Huțulii în teritoriul, ocupat astăzi de ei, și de unde vor fi având numele lor? Și apoi mai departe: sunt Huțulii în adevăr descendenții Daco-Românilor proprii, sau sunt ei doar descendenții unui alt neam de Nomați, ce prin viețuire împreună mai îndelungată s'au romanizat? Și în sfârșit: aflat-au ei aici în părțile aceste deja

* Și portul poporațiunii rutenesci din munții Stryului, Samborului și Sanokului aduce foarte mult cu îmbrăcămintea Românilor din Ardeal.

oare-care poporațiune, sau a fost ei cei dintâi coloniști?

Trebuie să mărturisesc că — având în vedere starea actuală a isvoarelor noastre — deocamdată încă nu sunt în stare a da un răspuns pozitiv la întrebările aici enumerate. Toate câte ași avé să le spun în privința aceasta, ar fi numai presupuneri, ce mai bine nu le exprim. Sigur e numai, că strămoșii Huțulilor în adevăr au fost un popor, ce vorbea românește, și e probabil, că ei au imigrat din Ungaria în ținuturile, ce le ocupă ei astăzi. Dintr'un document a principelui Swidrygajlo se vede afară de aceasta, că ei au fost sigur deja în anul 1398 în satul (astăzi orașelul) Kossow și că și satele Berezow și Zabic au fost impopulate de Huțuli dacă nu în a. 1398, apoi cu puțin mai târziu. În decursul secul. XV și XVI s'au înființat apoi și celelalte sate huțenesci, ce există astăzi, fără ca să pot hotărî, care din ele s'au întemeiat de strămoșii Huțulilor, cari vorbeau românește, și care de descendenții lor, deja rusificați.

Dacă resumăm, apoi din cele dișe până acuma rezultă următoarele:

1) Românii la timpul seu au dezvoltat o aplecare enormă la expansiune și s'au răspândit în nordostul Europei în decursul secul. XII și XIII până în ținuturile Starokonstantinowului și Ostrogului;

2) ei în decursul secul. XIII, cu deosebire însă în decursul secul. XIV, XV și XVI s'au așezat și în Galiția de astăzi, și ca oșteni, emigranți politici și neguțatori, mai cu samă însă ca țărani și păstori au înființat un șir de colonii, cari după ei s'au numit „românești“;

3) De oarece coloniile lor nu s'au înființat deodată și nici n'au format pretutindenea un teritoriu coherent, ei în curând au primit limba Rutenilor, ce îi încungiurau, și s'au contopit cu acești din urmă și altcum astfel, încât de petrecerea de odinioară a Românilor în Galiția astăzi ne aduc aminte numai încă numele mai multor sate, munți, păduri, văi și riuri, apoi celelalte expresiuni citate în consemnarea de sus și între altele și portul și unele datine și obiceiuri ale muntenilor galițiani, respective ale Huțulilor.

Loc deschis. *)

Onorată Redacțiune! Dl asesor cons. I. Hannia află de bine a răspunde în Nr. 115 „Tel. Rom.“ la corespondența subscrișului din Nr. 112 cu terminii: „infam, minciună, calumnie, poltronerie, cucuveică nopturnă, minciuni infame, calumnii malițioase, demne de fabricătorul.“ Față cu injurături, fie chiar din partea unui dignitaru ca dl Hannia, nu stau de vorbă. Constatez însă că d-lui Hannia i este imposibil a nega, cumcă și-a permis cu volnicie a călca în picioare ordinea bisericească și a prevarica în parochia Gurariului în dauna parochului de acolo și a disciplinei. Ceea ce am raportat din cuvântul funebral, dl Hannia o neagă cu gura de jumătate, ear publicul care l'a ascultat scie, că raportul a fost fidel. Cumcă deslușirile cuprinse în note încă sunt adevărate, e lucru în parte recunoscut, și în parte are să se cerceteze și constateze de cătră organele competente, dela cari așteptăm dreptatea.

Recunosc incomoditatea situațiunii pentru dl Hannia în respectul acesta. Faptul acesta al d-sale însă nu este cel dintâi și fără păreche. Mai sunt cazuri, în cari d-sa și-a uitat de sine și de poziția sa.

*) Pentru publicațiunile sub rubrica aceasta redacțiunea nu ia asuprași responsabilitatea.

Rog pe on. redacțiune să dea loc și acestor observări.

Gurariului în 4 Octomvre 1879.
Z.

Bursa de Viena

din 18 Octomvre n. 1879.

Împrumutul de stat din 1860	126 90
Acțiuni de bancă	837 —
Metalicele 5%	69 55
Împrumutul naț. 5% (argint)	69 15
Acțiuni de credit	263 —
Valuta nouă imperială germană	57 85
London	117 1
Galbin	5 69
Napoleon d'aur (poli)	9 85

Economic.

Sibiu, 17 Octomvre n. Pro hectolitru: Grâu fl. 8.50—9.50; Grâu secăreț, fl. 7.30—8.10; Săcară fl. 4.90—5.30; Orz fl. 4.40—4.80; Ovės fl. 2.60—3 Cucuruz fl. 4.40—4.80; Mălaiu fl. 5—5.50; Cartofi fl. 1.30—1.50; Semență decănepă fl. 7—8; Mazere fl. 6.50—7; Linte fl. 10—10.50; Fasole fl. 6.50—7 pro 50 chilo: Făină de pâne fl. 7.50; Slănină fl. 30—32; Unsoare de porc fl. 25—26; Său brut pro 50 chilo fl. 16—16.50; Său de lumină fl. 23—24; Luminări de său 50 chilo fl. 28—28.50; Său pro 20—20.50; Fân 60 chilo fl. 0.80—0.90; Căneapă pro 50 chilo fl. 16—18 Lemne vërtoase de foc pro metru cubic fl. 3.20 Spirit pro grad 55—60 cr. pro chilo: carne de vită 42—46 cr.; Carne de vițel 36—40 cr. carne de porc 38—40 cr.; carne de berbece 26—28 cr.; ouă 10 de 20 cr.

Mediaș, 16 Octomvre n. Pro hectolitru: Grâu fl. —8—9; Grâu secăreț fl. 6.80—7.20; Săcară fl. 4.50—5; Ovės fl. 2.90—3—; Cucuruz fl. 3.50—4; Sēmēnță decănepă cu fl. 5—6; Fasole fl. 7—8 mazere fl. —; Cartofi fl. 1.50—1.60; Fân fl. 1—1.40; cel vechiu; cel nou fl. —; Căneapă fl. 32—34; Slănină pro 100 chilo: fl. 56—60; Unsoare de porc fl. 55—60; Său de lumină fl. 40—60; Spirit pro grad cr. 10 $\frac{1}{2}$; carne de vită pro chilo 40 cr.; carne de porc —40—cr. carne de vițel 40—cr.; carne de berbece 24—cr. —ouă 5 de 10 cr. Tergul de ași a fost în cătră mai bine cercetat ca cel de mai înainte. Timpul e frumos

Estras din foaia oficială „Budapesti Közlöny.“

Licitațiuni: în 8 Noem. și 13 Dec. mob. rămasului după Martin Nagler în Făgăraș (jud. cerc.); în 17 Dec. 1879 și 17 Ianuarie 1880 imob. lui Moriț Lazar în Ciurmeș (trib. Cluj); în 8 Noem. și 8 Dec. imob. rămasului după Ioan și Pavel Longociu în Daia (jud. cerc. Sighișoara); în 21 Noemv. și 22 Dec. imob. lui Ioan a lui Gligor Lupu în Beriu (trib. Deva); în 11 Noem imob. lui George Komáromi și soți în Veseud (jud. cerc. Mediaș); în 22 Noem. și 22 Dec. imob. rămasului după Ilisie Băleban în Alțina; în 26 Noem. și 27 Dec. imob. lui Toma Wallinen în Alțina (trib. Sibiu); în 10 Noem. și 10 Dec. imob. Caroline Gross și soți în Orăștie (trib. Deva); în 29 Oct. imob. lui George Helbusch în Preșmer (trib. Brașov).

Colecta

făcută din comuna Brețcu și Poiana sărată pentru restul de 300 fl. care sântem datori părintelui Andronie pentru templa bisericeii noastre din St.-György.

A) DD. administrator Spiridon Dimian 1 fl., preotul Constantin Dimian 1 fl.

B) din Poiana sărată.
DD. notar George Popp 5 fl., Ioan Minisca 1 fl., George Negoiescu 1 fl., Ancu Ioan Petri 30 cr., Iosef Zile 20 cr., George Cserar 20 cr., Nicolau Botezan 50 cr., George Dimitriu 1 fl., Vizi Marton 50 cr., directorul vămii Reich Albert 2 fl., Sofalvi Gyula 30 cr., Goldhimus Mihaj 40 cr., Ser-tan Iános 30 cr., Nicolae Grabnic 1 fl., Onisim Bersnia 1 fl., învățătorul Ioan Pop 1 fl., George Boholtian 10 cr., Ioan Crintea 20 cr., Ioan Negoiescu 12 cr., George Coman 10 cr., Nicolae Neag 20 cr., Coman Tiulula 22 cr., George Neag 8 cr., Ioan Covrig 44 cr., George Șandru 10 cr., Ioan Muntean 14 cr., George Muntean 10 cr., Ioan Anghene 40 cr., Grigorie Oltean 40 cr., George Boian 10 cr., Ioan Pascalin 20 cr., George Gros 50 cr., Nicolau Mateiu 1 fl., Nicolau Teacă 40 cr., Dimitrie Ionel 40 cr., Gyárfás Lajos 1 fl. Suma 23 fl. 40 cr.

C) din Purcăreni.

Ioan Dorjan 10 fl., Ana văduva Budileana 2 fl. Oprea Trandabur 4 fl., Anas-tasiu Sfeteș 40 cr., Nicolau Pruşcan 1 fl., George Rebigia 40 cr., George Musat 30 cr., Maria văduva Ilie Urez 30 cr., Maftieiu Boeriu 30 cr., Ioan Lupu 40 cr., Maftie Grama 1 fl., N. N. 30 cr., Ioan Prusan 30 cr., George Trandabur 1 fl., Ioan Dumitru 18 cr., Maria Vlad Țițeu 4 cr., Radu Maria 10 cr., Georgie Stanca 20 cr., Maria 8 cr., Radu Pascu 5 cr., Georgie N. 10 cr., Nicolai Brescan 1 fl., Ioan Marie 1 fl., Nicolae Timar 1 fl., Ioan Haicău 50 cr., Ioan Corn 2 fl., Vlad Corn 5 fl.

S. Sântorgiu în 13 Octomvre 1879.

În numele comitetului parochial:

Alecsie Popovicu m./p., Ioan Vancea m./p., paroch. opitrop.

Michail Vancea m./p., curator.

Estras

din rațiociniul despre administrarea fondurilor destinate de repos. d. I. Juga de Baci, spre scopuri scolastice și filantropice pe a. 1879.

Cu finea anului 1877 au rămas 6801 fl. 10 $\frac{1}{2}$ cr., la cari se adaugă interesul a tutor 4 fonduri pe anul 1879, cu 5% 1260 fl., asemenea și competențele intereselor la formândul al II-lea fond de 6300 fl., legatul IV pe anul 1878 cu 5% 315 fl., apoi tot cu 5% pe anul 1878 la capitalul de 6123 fl. 32 cr., fac 306 fl. 17 cr. Suma 8682 fl. 27 $\frac{1}{2}$ cr. Se suptrage datorita, a) la destinațiunea legatului I 105 fl., b) la destinațiunea legatului II 492 fl. 34 cr., c) la destinațiunea legatului III 630 fl., d) la destinațiunea legatului IV 315 fl. Suma 1542 fl. 34 cr., rămân 7139 fl. 93 $\frac{1}{2}$ cr. Cari se țin, I de fondul legatului II 395 fl. 44 $\frac{1}{2}$ cr., II de formândul al II-lea fond al legatului IV 6744 fl. 49 cr. Suma 7139 fl. 93 $\frac{1}{2}$ cr.

Brașov, 31 Decemvre 1878.

Comitetul administrativ.

Nr. 139 1879.

1—3

CONCURS.

Devenind vacant postul învățătoresc dela scoala confesională gr. or. din comuna Boian pprebiteratul Tăr-năvei infer. prin aceasta se escrie concurs până la 25 Novembre a. c. st. v. în care și se va ține și alegerea:

Emolumente sânt:

1. Salariul anual statorit cu 90 fl. v. a. 114 feldere cucuruz cu grăunț, cuartir în localitatea scoalei și lemne pentru încălțit de ajuns.

Doritorii de a ocupa acest post vor trimite suplicile lor instruite în sensul „stat. org.“ și a dispozițiunilor provisorie sinodale din 1873 la subscrișul până la terminul sus arătat.

Deag 26 Septemvrie 1879.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Daniil de Tamaș m. p., adm. prot.

Nr. 205.

2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de capelan în parochia de classa I. Albac-Arada lângă neputinciosul paroch de acolo Petru Nicole, în protopresbiteratul Zlatna-superioară, în urma concesiunii mai înalte, se deschide concurs până la 28 Octobre a. c.

Emolumentele sânt: din toate venitele parochiale a treia parte.

Doritorii de a ocupa acest post, au de ași subșterne petițiunile la subscrișul în Abrud, instruite conform „Statutului organic“ cu atestat de maturitate, absolutoriu de clerică, cu atestat de calificațiune, și atestat că a funcționat și ca învățătoriu.

Abrud, 20 Septemvrie, 1879.

Comitetul parochial gr. or. Albac-Arada, în conțelegere cu

Ioan Gall m. p.,

protop. și adm. Zlatnei-superioare.